

ELŐFIZETÉS

HATÁLYOS ÉS VIDEKEN:

Egy évre 240 Lst.
 Három évre 600 Lst.
 Egy negyed évre 60 Lst.
 Helyi ár 20 Lst.

Helyi árak átlagosan azonosak,
 de a postai költségek miatt
 a vidéki árak magasabbak.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyetem V. sz.
 utak palotájában.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardal Bogale Ferdinand 1.
 (József tércsop-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szombat, április 1.

Magyarok.

A napokban az Aradi Közlöny farsarovatában „Öszinte és hízegő magyarok” címen Costa Foru bucuresti újságíró tollából értékes megfigyelést olvashattunk. A cikk annyira érdekes, hogy megérdemli, hogy lapunk vezető helyén is foglalkozzunk vele. Már csak azért is, mivel ránk nézve nem lehet közömbös, mint gondolkodnak és főleg mit mondanak rólunk magyarokról a nagy román nyilvánosság előtt. Minden szó, amely a napsajtóban megjelenik rólunk, le kell, hogy kösse figyelmünket, mert a sajtó hatása a közvélemény kialakulására sokkal nagyobb, mint azt a legtöbb ember gondolná. Sok embert félrevezet az a körülmény, hogy a legtöbb ember az ő napilapjával betűzel, vagy csomagoló papírnak használja fel avagy szélnek ereszti. Csak hogy nem szabad elfelejteni, hogy a lap elpusztításával nem tudjuk egykönnyen kivetni elménkből a lapból olvasottakat. Ezek lerakódnak és mintegy megülnek elménkben s sokszor tudatosan, de még többször tudatunk alatt döntőleg befolyásolják az egyes egyének véleményének és

végeredményben a közvéleménynek kialakulását. Ezért tartjuk szükségesnek, hogy Costa Foru cikkével még külön is foglalkozzunk és lerögzítsük azt a kategorizálását, mely szerint öszinte és hízegő magyarokat különböztet meg. Olyan magyarokat, akik öszintén, nyíltan és becsületesen megmondják, mi fáj nekik és hogy nem mindig méltóan bánnak velük és olyan magyarokat, akik ideoda hajlonganak, mint a szélben hajladozó nád; akik a románság soraiba furakodnak, dicsérik őket és hízegőnek nevezik. Ez utóbbiak igazán megérdemlik, hogy Costa Foru rájuk olvassa: „Ha választani kell az öszinte és hízegő magyar között, én — az előbbi választom.”

Hogy is várhatna a románság a hízegő gőnyedezőkől hűséget és megbízhatóságot, mikor az ilyen magyarok árulói lettek saját nemzetüknek. Bizonyos, ha minden egyes román polgártársunk Costa Foru lenne és nem a hízegő magyarok útján akarnák megnyerni Románia magyar népét, hanem azok révén, akik öszinteségükkel, nyíltságukkal és becsületeségükkel protopitikus képviselői a ma-

gyar nép jellemének: akkor a kölcsönös megértés, amelyre románnak, magyarnak egyaránt szüksége van, mindjárt életet öltene. Az árulókkal való szövetkezés csak eltávolítja egymástól a lelkeket. Ezért mementóul későzögezzük Costa Foru nagyon is logikus és

igazán lélektani alapon tett megállapítását:

— A lelkeket csak a lélek mélységéből felfakadó hatalommal lehet megnyerni.

Ez az igazság és minden más — humbug.

Bűnvádi feljelentés egy prefektus ellen.

(Pelleó a választási törvénytelen ségek miatt.)

CLUJ. Ma érkezett meg Bucarestből Boila Romulus, a cluji egyetem alkotmányjogi tanára, aki egy uttal a jogi kar dékánja is. A professzor petíciót nyújtott be a választási törvénytelen ségek miatt és bűnvádi feljelentést tett Dicső-szentmárton prefektusa ellen, mivel a magyar nemzeti párt felöltözött, Petri Sándornak a jelölését, a melyet pedig a választási elnök elfogadott, törvénytellenesen megakadályozta és utját állta annak, hogy magyar jelölt résztvegyen a választáson. Arra a kérdésre, hogy melyek azok az indokok, a melyeknek alapján törvénytellennek tartja a professzor ezt a parlamentet, ezeket mondotta Boila: — Alkotmányjogiilag törvénytelen ez a parlament, mert már a

kormány kinevezése sem volt törvényes. A liberális párt volt a legcsekélyebb számot reprezentáló pártja az országnak és bár mindazon körülmény, hogy a kormányalakításhoz való jog a királynak fenn van tartva, — nem vitás, de azért még sem értelmezhető ez úgy, hogy olyan kormányt nevezzen ki, amelynek többségjutására nincsen utmutatás, s nem értelmezhető úgy sem, hogy egy kormány, amelytől az egész ország szimpátiája elfordul, csak azért juthasson uralomra, hogy a többséget megszerezhesse. Az ellenzéki pártoknak a parlamenttel szembeni magatartására vonatkozólag az a vélemény, hogy kivomulnak a parlamentből és csak Jorga és Bretesanu, akik Tace Jo-

BUDAPESTI LEVÉL.

Nincs mit felvennem!

Önagsága kinyitja ruháskönyvének ajtaját, szemlét tart az ott függő kincsek felett és szomorú, sőt kétségbeesett arckifejezéssel mondja:

— Nincs mit felvennem! Itt a tavasz, mindenki új ruhákban jár, és nekem nincs mit felvennem!

A nagyságos ur akár férfi, akár apai minőségben megadón bólogat erre, de nem szól semmit. Mennyi keserűségnek, nézet eltérésnek, civódásnak a kezdete ez az egyoldalú párbeszéd. De divat öfelsége keveset törődik mind ezzel és Párisban székelő vezéréi útján folytatja tovább hadjáratát minden férfiak zsebei ellen. És a hadjárat, tudjuk előre, mint már annyiszor, úgy ezuttal is az ő győzelmével fog befejeződni. Berkovits Andor a Nőruhakészítők Orsz. Szövetségének titkára, ki most érkezett meg külföldi tanulmányutjáról, mondotta a következőket a tavaszi divatról munkatársunknak:

— Mint a helyzet legjellemzőbb sajátosságait megállapíthatjuk, hogy a divat még sohasem volt olyan színes, mint most és az árak még sohasem közelítették meg a maiakat. Az árak magas-

ságának kettős az oka, először az idegen valuták horribilis drágasága, másodsor az, hogy a jó valuták hónapban így a divat hazájában, Párisban is oly magasak az árak, francia, frankokban, hogy ezeket az összekekkel összehasonlítani szinte teljesen lehetetlen. A nagy divatházak, Madame-Madeline, Lanvin, René, Vionett, Jenny az ősszel átlag 1500—2000 frankért szállítottak egy szövetruhát, ma ugyanennek a ruhának 2500—3000 frank az ára. Egy cap az ősszel 1200—1500 frankba került, ma ezt legfeljebb ha 3000 frankért vásárolhatjuk meg. Ugyanígy állunk a nyersanyagokkal is. A most divatos creppes anyagok 28—33 frankért kerültek a piacra. Ma 42 frank a legolcsóbb ilyen anyag. Az árak emelkedése azonban Párisban nemcsak a női ruhákra vonatkozik, hanem egészen általános. A szövetek, melyeket mi feldolgozunk vagy angol, vagy pedig cseh eredetűek. Ezeknek árát tehát angol fontokban és cseh szokolban kell kifizetnünk. A font és szokol drágulásán kívül Angliában és Csehszlovákiában is emelkedtek valamivel az alapárak. Ehhez hozzászámolva a munkabérek drágulását, a mi mint egy 40 százalékos tértől érthető a női ruhák árának óriási emelkedése.

— Az ősszel egy elsőrendű anyagból készített kosztüm aláára nálunk 25.000 korona volt, ma ugyanezt a ruhát 35.000 koronán alul szállítani lehetetlen. Ehhez járul még a 3 százalékos forgalmi és a selyemruháké a most még 10, de rövidesen 20 százalékos fényűzési adó. Egy cap tavasszal az olcsósági hullámban 15—16.000 koronába került, ma 28—30.000 koronát kell fizetni ugyanezt a ruhadarabért. Páris minden esztendőben hoz egy új kodó divatszint. Ez a szín tavaly a fekete volt, még pedig olyan mértékben, hogy az előkelő párisi nők szinte egyenruhában jártak. Ez az uralkodó szín most a piros. Mindenféle árnyalatban a legsötétebb borzótól a legvilágosabb cserise-színig.

A kosztümöknel az idei nagy változás a rövid kabát, az előbbi hosszú kabáttal szemben. A hosszú deréktól mintegy huszonöt-harminc centiméterig nyúlik. A kabát derékon alul teljesen egyenes, derékon alul gummiral dolgozva oroszosan húzott. Húzáson alul még körülbelül tizenöt centiméter hosszú. Díszítése ismét a bőr, minden színben, főleg azonban pirosban.

— Divatosak ezenkívül újra a nyitott egyenes kabátok, melyek rövidék és mindig külön mellény-

kével viselendők. Az ujjak egyenesek, bőveek az egyetlen ujjtás az, hogy csuklóban gyakran össze vannak fogva. Párisban most megint viselik a ruhát rövid kabáttal. Ezeknél a ruhák mindig selyemmel van kombinálva, még pedig úgy, hogyha a kabát kinyílik, akkor alatta a derék selyem mellényképpen hat. A szoknyák vagy egészen egyenesek, körülbelül az ősz divat hosszúságában vagy pedig plüsszítottak és guvrizottak. A kosztümök revére mindig mélyen záródik. A kosztümökhöz vagy mellények, vagy pedig mellényeszerű kumpek viselendők. Az uralkodó pirosan kívül divatszínnek még a sötétkék és a drapp. A szövetruhákban az ujjtás csak az, hogy legtöbbször könnyű selyemmel van kombinálva. Georgeffé-féle marochin-nal. A robes-marieux-k formája nem sokat változott. Díszítésük legtöbbször saját anyagukból készült, ellenében az ősz hímzésekkel. Ujjtás a kiválasztás, amely most már nem mindig kerek, hanem hosszúkás, legtöbbször organtin-gallérral. A gallér nagyon sokszor plüssé vagy guvré. Ha esetleg mégis lennének a ruhák hímzések, úgy ezek fémzőkkel vannak kombinálva. A színek itt a piroson kívül sötétkék, drapp és szürke. A selyemruhákban az ujj-

nescu hível, mint csendes szemlélők maradnak a Házban. A vereség, mint látható, már ki is vorult.

Arra a kérdésre, hogy miért nem maradt távol az ellenzék a mandátumok igazolásánál a parlamenttől, ezt válaszolta Boila professzor:

— Azért mert az igazoló eljárás a kamarában tulajdonképpen a választási aktus utolsó fázisa s addig míg ez be nem fejeződött, alapjában véve nem is lehet szó parlamentről. (RTI.)

Nines béke

a szabóiparban.

(Ujabb tárgyalás lesz.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a szabómunkások szervezete memorandumban kérte a munkaadók szervezetétől a darszámrendszer megszüntetését és a munkadíjak felemelését. Az ügy a munkaügyi felügyelőség elé került, ahol még nem döntöttek. A segédek, miután követeléseiket nem teljesítették, sztrájkba léptek és ez a sztrájk még ma is tart. A munkaadók és a segédek között még semmiféle meg egyezés nem jött létre, dacára a tárgyalásoknak. A segédek tíz lei órabért követelnek, a munkaadók azonban kijelentették, hogy a bér összegek felemelésénél még nem tartanak. A munkaügyi felügyelőségen a közeljövőben fognak tárgyalást tartani, és ha ezen nem jön létre a meg egyezés a munkaadók és a sztrájkoló segédek között, az ügyet átteszik a döntő bírósághoz döntés végett.

tás főleg az anyagban található. Eddig csak creppe marocin-eket dolgoztak fel Párisban. Most a georgette-t, minden árnyalatát és fajtáját. Ezeknél a ruháknál azonban a kivágás mindig kerek. A derék hosszított. Az alj egyenes, bő guvré, vagy plissé. Diszkrét, kevés himzés és kivétel nélkül fémöv.

— A köpenyeknek két változata van: a sportszerű délelőtti és a délutáni vagy estélyi cap. A délelőtti mindig egyenes, raglán-szabású bórdiszitással, esetleg derékon alul övvel. A cap nagyobb divat, mint valaha. A párisi nő nemcsak délután és estélyi ruhához hordja, hanem úgy a selyemruhához, mint a selyemmel kombinált szövetruhához. Nagyon érdekes összeállítás, mikor a kombinált selyemruhának a deréka és melle, valamint a cap-nak bélése ugyanabból a creppe georgette-ből készült. A cap egyenes, nem huzott, nagyon bő, sokszor egészen csukott. Leginkább creppe marocin-ból, főttréből és nagyon finom posztóból készülnek. A mai a budapesti cégek forgalmát illeti, az eddigi stagnálás után, az üzlet megindult, de korántsem abban a mértékben, mint ezelőtt. Mert elszakított városaink teljesen Bécsben elégitik ki szükségleteiket. E mellett természetesen mindenki nagyon mérsékelt igényeit és legfeljebb felannyi ruhát csináltat, mint régen. Így nyilatkozott a divat szakértője. Tehát: Hölgyeim, válasszanak! Uraim, fizessenek.

Megkönnyítik az utlevélváltást.

(Ankét a portorosei és gráci határozatok végrehajtásáról.)

BUDAPEST. Emlékeztetés még, hogy a volt osztrák-magyar monarchia helyén alakult nemzeti államok Portoroseban konferenciára gyűltek össze a kölcsönös forgalom megkönnyítése céljából. A konferencia egyik legfontosabb eredménye az a megállapodás volt, hogy az utódállamok egységes utlevélet adnak ki, egységes vízummal és egységes vízumdíjakat állapítanak meg. A portorosei konferenciát követő gráci utlevélkonferencián részletes megállapodás jött létre, mely szerint az utlevélek hosszabb időre, egy-két esztendőre fognak szólni.

Bécsi jelentés szerint Magyar-

ország, Ausztria, Olaszország és Csehország március 27-én kicserélték az utlevél egyezmény ratifikációs okmányait és ezzel az egyezmény az említett országok között március 27-ikén életbelépett. Ma délelőtt a külügyminisztérium épületében a rendőrség és a többi érdekelt képviselőinek bevonásával ankét volt, a melyen teljes egészében megvitatták az utlevél egyezmény végrehajtásával kapcsolatos technikai intézkedéseket. Értesülésünk szerint a szomszédos államokkal való forgalomban csak május elejére várhatók a könnyítések.

Magyar petielek.

(Megfiamadot mandátumok.)

CLUJ. A magyar pártok vezető bizottsága tegnap délután öt órakor báró Jósika Miklós elnöke mellett ülést tartott. A gyűlés tudomásul vette, hogy a magyarság a következő kerületek mandátumait peticionálta meg: Gheorgeni (Gyergyószentmiklós), Manastur (Monostor), Cojocna (Kolozs), Targu-Seclieso (Kézdívásárhely), Simleu-Silvaniei (Szilágy-somlyó) szenátor mandátumait, továbbá Mercurea-Chiuc (Csikszereida), Husdau (Bánffyújnyad), Hida (Hidalmás) és Sft. Gheorge (Sepsiszentgyörgy) képviselői és szenátor mandátumait. Továbbá három Udvarhelymegyei és három marostordamegyei mandátumot. Ezután még több fontos dolgot tárgyaltak. (RTI-Rador.)

A kapitány szerelme.

(Áttérés a zsidó vallásra.)

Oradea-mare legújabb szenzációja egy román kapitány és a zsidó hitre való áttérése és az abból keletkezett pör. Gavrilescu kapitány, az oradea-marei vasúti csendőrség parancsnoka udvarolt Füredi István többszörös milliomos leányának, akit el is akart venni. Az apa azonban, aki nagyon vallásos zsidó, megtagadta a beleegyezését. A szerelmes kapitány azonban nem sokat habozott, hanem áttért a zsidó vallásra. Most már az eljegyzésnek nem volt semmi akadálya. Ámde az esküvő előtt Füredi meggondolta a dolgot és visszaküldte Gavrilescu kapitányt a jegygyűrűt. Miután így a házasságból, melynek a kedvéért történt az áttérés, nem lett semmi, a kapitány kérte a görög keleti egyházba való újrafelvételét. A görög keleti plébános azonban hivatkozva az egyház régi hagyományaira, csak azon feltétel alatt volt hajlandó a kapitányt az egyházba visszafogadni, ha az 40 napon belül annyi kenyert és gyertyát oszt szét a szegények közt, amennyi testének a súlya. A kapitány

Mezey Nelly, Mezey és Pekete Rozsi teljesen új kupléi, Kelety—Mezey és Lévy—Horváth pompás új duettjei, azonkívül rengeteg magánéneke.

* **Telmányi hegedűhangverseny**
Április 8-án este tartja a Kulturpalotában egyetlen hangversenyét a jelenkor egyik legnagyobb hegedűművésze, városunk fia, Telmányi Emil. Jegyek a Seherhagcénél válthatók. Előjegyezni nem lehet.

Egy évvel hosszabbítják meg a lakbérleti szerződéseket.

BUCURESTI. Ma délelőtt minisztertanács volt, amelyen Orlean a kamara elnöke és Ferekyde a szenátus elnöke is résztvettek. A minisztertanács először a mandátumok igazolásával foglalkozott majd a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatokról tárgyalt. A beterveztendő javaslatok: a költségvetés és a lakbérleti szerződésről szóló törvény. Az utóbbi tekintetében elhatározták, hogy egyelőre ideiglenes törvénnyel szabályozzák a lakók és háztulajdonosok viszonyát, és egy évvel meghosszabbítják a lakbérleti szerződések érvényét. (RTI.)

Drága nagyvásár.

(Emelkedtek az állatárak.)

Nyirkos, hűvös szomorú idő köszöntött be az ötnapos tavaszi vásár első napjára. A mai napra a város csupán a hasított körmű állatvásárt állapította meg. De az elárúsítókat ez nem akadályozta meg abban, hogy árucikküket kiakolják a különböző piacokon. Korán reggel már benépesültek a város utcái, de az utcák forgalma nem sokat különbözött a rendes pénteki hetivásároktól. A csunya nedves idő elmosta az országos vásárok megszokott, vidám hangulatát, melybe az árusítók hangos kiabálásának is nehezen sikerült egy kis színezetet adni. Azok, akik olcsóságot reméltek a nagyvásártól, csalódtak. A textilárakért, butorokért, vasárakért és edényekért ugyanazokat az árakat kérték, mint az üzletekben. Sőt az ócskapiacra, ahol ma délelőtt szokatlanul sok ember tolongott, a legmerészebb árakért kérték a kopott, használt holmikért.

Az állatvásár árai meglepő emelkedéseket mutattak, ami annak tudható be, hogy az állattartó gazdák a rossz időtől visszarettenve kevés állatot hajtottak fel. A vágómarhákért a mai vásáron a múlt heti 6—8 leites árakkal szemben 9—11 leites árakat kértek kilogrammonként, a borjú ára 12—12.50 volt, ami megfelel a múlt heti áraknak. A sertés ára szintén emelkedett: 13—18 lei volt kilogrammonként. Egy pár ökör 10—18 ezer lei volt, sőt kifejezett erős példányok párjéért 24 ezer leit is kértek, juhok 500—700 lei volt párja, fejős tehén darabját 3—6 ezer leiért adták el, szopós malacért 150—200 lei, három hónaposért 600—700 leit kértek. A gabona és széna vásáron árváltozás nem volt tapasztalható. Buza 370—90 lei, tengeri 350—80, árpa 320—50, zab 360—80, széna 300, szalma 100—120 lei volt métermérsékleten.

eleget is tett a föltételnek, de Füredi ellen 25.000 lei erejéig kártérítési pört indított, mivel a zsidó hitre való áttérése és a görög keleti egyházba való újrafelvétele emnyibe került neki.

Irodalom és művészet.

* Az aradi városi színház heti műsora. Szombaton: Reichstadti herceg (A. bérlet) operett-bemutató László Andorral. Vasárnap délután: Nebánysvirág. Este: Reichstadti herceg (B. bérlet.) Hétfő: Reichstadti herceg (C. bérlet.)

* Román kulturdélután. Vasárnap, április 2-án d. u. 5 órakor lesz az ötödik román irodalmi zsúr, amelyen dr. Ciuhandu György szentszéki úrök érdekesnek ígérkező előadása fog tartani az „Ördög” fogalmáról egyháztörténeli, folklorisztikus és etnikai szempontból. A program többi pontját Petrescu tanár énekszója, a semináriumi dalárda énekszáma, Petrutiu kisasszony szavallása és élőképek sorozata fogja képezni.

* A színházi Iroda hírei. Szombat délután az aradi városi színház színésziskolájának nyilvános vizsgálati előadása lesz. Részletes műsor a színházi falragaszokon. — A Reichstadti herceg bemutatójára az egész operett-társulat lázas szorgalommal készül. A címszerepet László Andor játssza, partnere Halmos Mici. A többi főszerepekben Inke Rezső, Szegő Lili, Mészáros Béla, Kalós József. Az operett vasárnap és hétfőn este is műsoron van. — Hegedűs Gyula első fellépése Mohár Ferenc vezetésében, a Hatyuban lesz, amelyben Jácint aya szerepét játssza. A művészek egyik legkedvesebb szerepe ez. A Hatyru előadása rendes. A bérletben kedden, április hó 4-én lesz.

* Megszűnt a színházi felügyelőség. Cluj. Bana kultuszminiszter az erdélyi és bánáti színházi felügyelőséget rendeletileg feloszlatta, Isacu Emil színházi felügyelőt pedig állásától felmentette. Az erdélyi és bánáti magyar színház ügyeit ezután közvetlenül a bucaresti kultuszminisztériumból fogják irányítani. A minisztérium minden egyes esetben az országos színháztanács véleményét fogja kikérni.

* **Premiér a Modern Kabarében.** A Modern Kabaré újraszervezett kávéház-társulata, élén Várady Aladárral, Arad kedvencével ma mutatja be a heti új műsort. Színe kerülnék: „A hatásos kura” és a „Két tűz között” című óriási derűségei keltő boházok. Várady V.

Április elseje.

Mint a bolondok napja él a köztudatban, tulajdonképpen a hónapját jellemző furcsa időjárás szeszélyei okából, de a gyakorlatban a felültetés, az ugrálás és a bolondidőtevésekből vette tulajdonképeni jelentőségét. Hányszor beugrottál magad is nyúlás olvasó az első április ostobaságainak valaha és mi mind akik fejünket még nyakunkon hordozni tanultuk véled együtt. Főleg a jó vidék! A falusi paraszt ártatlan tréfája, aki ügyes ürüggyel a szomszéd községig csúfja szomszédját, ahinek aztán a falu csipkedése keserítette meg életét jó időre, s a tíz év előtti budapesti könyvatos újság, amely e nevezetes dátum hajnalára azzal lepte meg a magyar főváros napilapjait, hogy a jó öreg és becsületes Gellért hegy gyomrában a földrajzi társaság tudósai vulkánikus krátert fedeztek fel, ami minden pillanatban kitöréssel fenyegetheti Budapest életét. A hír szerint a rendőrség a környékbeli házakból már ki is költöztette az ottlakókat, mert hát a kráter, a láva, a vulkán... nagy álog. És bencsítuk. Mind, valamennyien. Mi is, ti is, kivétel nélkül. A rémmesének ami csak kedves heccelődés, áprilisi tréfa volt. Ki tudna ma már mosolyogni ilyesmin? Mostandban április nélkül is hosszú órákat rójuk az életutját szakadatlan. Elsején a jó családapák sírni szoktak. ha április, ha május. Nagy a drágaság — úgy beszélük — és gyenge a fizetés. Az egész év április már mindannyak! (bgy)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Elvett cipőüzlet.

A koronaösszeg kétszerese leiben.

A lakásbérbeadó bizottság tegnap délután tartott ülésén foglalkozott özvegy Vajdáné kérelmével, aki Lányi Marcell cipőkereskedőnek a Strada Berthelot (Asztalos Sándor utca) 1. szám alatt levő üzlethelyiségét kérte a maga számára kiutalni, mert szerinte Lányi cipőüzletében nincs áru. A lakásbérbeadó bizottság helyt adott a kérelemnek, az üzlethelyiséget elvette Lányitól és özvegy Vajdánénak utalta ki, aki a most számára kiutalt helyiségben fehér nemű üzletet fog berendezni. — Ugyancsak a tegnapi ülésen tárgyalta a bérbeadó bizottság Weiszberger Mórnak, a Strada Vantului (Szél utca) 1b. és 1a. számú házak tulajdonosának és a házak lakóinak lakbérmegállapítási kérelmét. A bizottság úgy döntött, hogy a lakóknak az 1914. évben fizetett koronaösszeg kétszeresét kell fizetniük leiben. Az új bérmegállapítás értelmében a két ház lakói után 22.357 lei évi bért kap a háztulajdonos. Érdekes, hogy a bérmegállapítás tárgyalására a háztulajdonoson kívül mind a 47 lakó meg volt idézve.

Az exkirály állapota válságos.

(Károlynak feladták az utolsó kenetet.)

Károly exkirály állapotáról ma is a legkülönbözőbb kombinációk forognak közszájon. Az utcán, a kávéházban az emberek minduntalan ezzel a kérdéssel fordulnak egymáshoz: „Nem tudsz valami újat Károlyról?” Az este ismételt halálhírek kerültek forgalomba. Mindenki figyel. Budapesten, Bécsben a napilapok kirakatai előtt sosem szűnik meg a tolongás. Ki aggodó szeretettel vigyázza a számkivetett fejedelem sorsát, ki meg türelmetlen várakozással tekint gondolatban Madeira irányába, ahol a trónfosztott uralkodó e percben talán már utolsó óráit éli. Az exkirály sorsa benne él valamennyiünkben, a levegőben, az utcák zakatoló zenebonájában és Közép-Európa minden idegfeszülésével azt a percet lesi, ami a funchali számkivetet életfolyásában választó pontot jelez. A Halál és az Élet a földi lét két nagy determináns között lebeg egy ember sorsa, aki messze attól a földtől, amit hazájának, a magáénak mondhatott valaha, az Atlanti Óceán egy parányi szigetén küzd az elmulással, a megsemmisüléssel.

Funchalból ma táviratok érkeztek Bécsbe, amelyek azt hozták hírül, hogy az exkirály állapotában szerdán beállott javulás egyáltalán nem bizonyult tartósnak. Csütörtök re válságosra fordult egészsége úgy, hogy az orvosok mára már minden reményt feladtak megma-

radásához. Agyműködésében állandó zavarok észlelhetők, félrebeszél, a légzési nehézségek enyhítésére több ízben oxigéninhalációk alkalmazása vált szükségessé. Párisból ma radiogrammal jelentette az osztrák fővárosba, hogy Károly még egyáltalán nincs túl a válságon, tüdeje erősen meg van támadva és állandóan lázas. Hőmérséklete a 39 és 40 fok között mozog.

A Holland Nieuws Bureau egy lisszaboni táviratból arról értesül, hogy az exkirály állapota felette veszedelmes úgy, hogy a funchali püspök miután feladta neki a halotti szentiségeket, okvetlen szükségesnek tartotta, hogy táviratban értesítse erről a pápát, a bécsi és esztergomi érsekeket. Az utolsó kenet felvétele után a felség egy kicsit megkönnyebbült. Csütörtök délelőtt tizenegy órakor csöndesen elaludt, tüdő és szívműködése pedig reménnyel kecsegtette orvosait. Ez a javulás azonban nem volt tartós úgy, hogy orvosai feltétlenül szükségesnek tartották azt, hogy táviratban forduljanak Alfonz spanyol királyhoz, hogy a legkiválóbb madridi professzorokat küldje Károly betegágyához. Dr. Delug bécsi tanár szombaton érkezik Funchalba, Luvin Páris első orvosainak egyike ma reggel indult el Madeira felé. Sixtus páрмаi herceg Zita exkirálynő kívánságára ugyancsak ma reggel utazott el Funchalba. Az exkirályi pár gyermekei teljesen felgyógyultak.

A repatriálás új rendje.

(Magyarország július 26-ig fogad el optálást.)

Vallianu Aurél a repatriáló hivatal főnöke ma érkezett vissza Clujról, ahol a magyar konzulátusnál és a központi repatriáló hivatalnál kapott új utasításaira, illetőleg az új rendelkezésekre vonatkozólag a következőket mondotta:

A mai nappal minden eddigi repatriálási rendelkezés hatályát veszti és életbelépnek a magyar állampolgárság optálásával kapcsolatos új rendelkezések. Azoknak, akik a múlt évben kérték repatriálásukat, de eddig még nem hagyták el Romániát, április harmadikáig jelentkezniük kell a hivatalnál ügyük végleges rendezése céljából. Amennyiben nem jelentkeznek, repatriálási jogukat elvesztik és többé nem repatriálathatják magukat. Azok, akik ebben az évben kérték repatriálásukat és beköltözési engedélyük van a magyar menekültügyi hivataltól, azoknak is jelentkezniük kell a hivatalnál, ahol a továbbiakat meg fogják tudni. Azoknak, akik az utóbbi időben kérték repatriálásukat és sürgették ügyük elintézését, hétfőn délután hat óráig kell jelentkezniük. Ezeknek magukkal kell hozniuk 270 lei vizumdíjat és egy a maguk címére megcímzett válaszbortékot 4 lei bélyeggel ellátva. Azoknak, akik magyarországi illetőségük és ezt okmányukkal tudják igazolni, nem

kell optálás a beköltözési engedély megszerzéséhez. Azonban ezeknek is kell hozniuk 270 lei vizumdíjat. Azért ennyit, mert egy magyar tíz koronás arany értéke ma 245 lei és a vizum díja arany koronában van megállapítva. Azok akik bármilyen oknál fogva utlevéllel, vagy utlevél nélkül, amikor még az utlevél nem volt kötelező, telepedtek le Magyarországon és politikai okok következtében nem tudták eddig ingóságukat elszállítani, most elszállíthatják birtokaikat. Ezeknek az eljárása a következő: az illető Magyarországból utlevéllel jöhet, itt semmi más okmányt nem kell, hogy körvényéhez csatoljon, midőn butorainak repatriálási uton való elvitelének engedélyezését kéri, mint a magyar menekültügyi hivatal be költözési engedélyét. A butorok és egyéb ingóságok azonban csak az esetben szállíthatók el, ha a rendőrség és a sziguranca igazolja, hogy azok az ő tulajdonát képezik. Azok, akik nem magyarországi illetőségűek, de beköltözési engedélyük van, az optálási kérvény mellett keresztlevelüket, házassági levelüket, illetőségi bizonyítványukat, elvált felek a törvényszék elváltást kimondó végzését, — magyar nyelven — és beköltözési engedélyüket kell, hogy betejesszék a hivatalhoz, akkor, amikor repatriálásukat kéri.

Azok, akik csak hónapok múlva szándékoznak magukat repatriáltatni, kérvényüket már most benyújthatják, azonban ezeknek még nem kell a beköltözési engedélyt beadniuk, hanem annál sürgősebb az optálásuk. Sürgős, mert Magyarország a békeszerződés értelmében csak ez év július 26-ig fogad el optálást. Akik most optálják a magyar állampolgárságot, azok ráérnek repatriálási uton elhagyni Romániát a jövő év július 26-ig. Végül pedig megemlítem még, ha az optáló családtagjában vannak 18 éven felüliek, ezeknek mindegyike után kell optáló kérvényt beadni.

APRILIS 1-ÉN

új előfizetést nyitottunk az „ARADI KÖZLÖNY”-re. Az évnegyed küszöbén tisztelettel kérjük az esedékes előfizetési díjak szíves beküldését.

Előfizetni lehet Aradon a kiadóhivatalban Bul. Reg. Ferdinand I. (József főherceg-ut) 22. vagy vidékről postautalványon.

Előfizetési díjak helyben és vidéken:

Egész évre	240 lei.
Fél évre	120 lei.
Egynegyed évre	60 lei.
1 hónapra	20 lei.

Az „ARADI KÖZLÖNY” külföldre is megrendelhető!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Levél az Urstenhez.

(A magyar posta leleményessége.)

BUDAPEST. A magyar posta régebben híres volt pontosságáról és lelkiismeretességéről. A rosszul címzett leveleket hosszas nyomozás után mindig kézbesítették és valóságos nyomozást végeztek, hogy a hiányos címzésű leveleket megkaphassa a címzett. A magyar posta ujabbban ismét bebizonyította, hogy méltó régi híréhez. Legutóbb ugyanis a budapesti 62. sz. postahivatalba levél érkezett, amelynek címe így szólt: „A jó Ursten saját kezébe.” Sem több, sem kevesebb nem állt a levél borítékján. A hivatal egyik alkalmazottja a szabályoknak megfelelőleg ráütötte a borítékra a „kézbesíthetetlen” jelzést, azonban lelkiismerete szavát követve, felbontotta a levelet, hogy esetleg a tartalmáról következtetve, kielégítő megoldást találjon. A levélből kiderült, hogy írója szegény, öreg özvegyasszony, akinek több gyereke van és nagy nyomorúságban tengődik. Nem tudván mit tenni, sürű bocsánatkérések között kér elnézést és a jó Istenhez fordul, hogy juttasson némi segítséget. A derék postafőosztály elhatározta, hogy elintézi a szegény özvegyasszony kérelmét. Mindenekelőtt eltekintett a szabályzatról és — nem bírságolta meg a feladót, aki levelet nem tett bélyeggel. A megfelelő bírságot különben is nehéz lett volna megállapítani, minthogy a jó Istenhez küldött levelek postai illetékét még nem állapították meg. A főosztály fogta magát és elvitte a levelet — Huszár Károlyhoz, akiről, mint a „Láthatatlan Vendég” farsadhatatlan házigazdájáról feltételezte, hogy némiképp összekötöttségben áll a jó Istennel. Nem is csalódott, mert Huszár Károly, miután gondosan megvizsgálta a kérés jogosságát, ezer koronát juttatott a szegény özvegyasszonynak.

HIREK.

Megszakadt a teherforgalom.

(A Máv-nak nincs elég kocsija.)

BUDAPEST. Az Újság bécsi szerkesztősége jelenti telefonon: Mint Arad-ról jelentik, a nemrég létrejött magyar-román vasúti egyezmény nem bizonyult megvalósíthatónak, úgy, hogy a teherforgalmat ismét a régi módon átrakodó forgalommal kell lebonyolítani. Ez rendkívül sok vasúti kocsit igényel, úgy, hogy a Máv tegnapelőtt értesítette a román vasúttársaságokat, hogy a teherforgalom Magyarországból Romániába szünetel, minthogy a Máv-nak nem áll még kocsi rendelkezésére. A román vasúti igazgatóságnak szintén nincs elég kocsija és ezért a Romániából Magyarországra való teherszállítást is korlátozták. Jelenleg csak fát lehet Romániából Magyarországra szállítani. Szombaton és Kőtegyánon napok óta több vasúti szerelvény veszélyes áruval megterhelten, melyeknek a határig kellett volna menniük, az új rendelkezés folytán azonban visszatartották őket.

— **Kegyelem husvétkor.** Bucaresti. A husvéti ünnepek alkalmával a hadbíróság által elítéltek kegyelemben részesülnek. (RTI).

— **Averescu audiencián.** Bucaresti. Averescu tábornok volt miniszterelnök tegnap kihallgatáson jelent meg a király előtt. (RTI).

— **Zsarolással vádolt volt képviselő.** Bucaresti. Az ügyészség letartóztatási parancsot adott ki Ion Temescu volt Averescu-párti képviselő ellen, akit azt vádolnak, hogy egy zsarolási ügyben részt vett. (RTI).

— **Károlyi Mihály Romániába akar jönni.** Bucaresti. Az Epoque írja, hogy Károlyi Mihály gróf arra kérte a román kormányt, adjon neki engedélyt arra, hogy családjával együtt Romániába jöhessen. Egyúttal itteni tartózkodási ideje alatt vadászfegyver tartására is engedélyt kért. (RTI).

— **Az építési törvény megváltoztatása.** Bucaresti. A közmunkügyi minisztérium a házépítés előmozdítására vonatkozó törvény megváltoztatásának eszméjével foglalkozik. Az új törvény az építési anyagok vasúti szállítására különféle kedvezményeket biztosít és a külföldről érkező építési anyagok és gépek számára vámmentességet ad.

— **Timisoara és a maximális árak.** Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Timisoarán néhány héttel ezelőtt próbaképpen felfüggesztették a maximális árakat. Ennek az intézkedésnek az volt a következménye, hogy az árak hallatlanul emelkedtek és most általános a követelés, hogy állítsák vissza a maximális árakat. Az ármegállapító bizottság a napokban fog e kérdéssel foglalkozni.

— **Sikkesztő ezredpénztáros.** Braila. Manea kapitányt gazdasági tisztet, aki az ezred pénztárából 400.000 lejt elcsikasztott, ma letartóztatták. (RTI).

— **Egy híres olasz szobrász a nyomor áldozata.** Zocchi Cézár a híres Dante-szobor, valamint a florenci és nápolyi Garibaldi-szobrok készítője, aki nyugdíjaztatásáig a torinói művészakadémia tanára volt, 71 éves korában nagy nyomor közepére esett.

Románia jóvátételét követel.

(A kisállamok panasza a német hadisáro miatt.)

BUDAPEST. Illetékes köröknek tudomására jutott, hogy Románia jóvátételét követeléseket támaszt Ausztriával szemben. Ausztria ezért a követelések ügyében közvetlenül az antanthoz fordult. Megállapították, hogy Románia nem Ausztriától akar valamit kapni, hanem a Németországgal szemben fennálló követeléseit akarja érvényesíteni.

PÁRIS. Lengyelország és Románia az elterjedt hírekkel ellentétben nem Ausztriától, hanem Németországgal szemben állítottak fel követeléseket.

PÁRIS. Lengyelország, Románia,

— **Magyar orvosok expedíciója Jáva szigetére.** Budapest. Öt héttel ezelőtt indult el az első magyar orvosi expedíció Jáva szigetére és most újabb hat magyar orvos utazott el Budapestről a távoli szigetre ahol Hollandia kormányának egészségügyi viszonyain segítsen. A malária mellett amely a szigeten nagyon el van terjedve, őrást méretekben pusztít a vérben. Az orvosok szerződése három évi kötelezettséget szab meg, 1000 hollandi forint havi fizetéssel, teljes ellátással évenként hat rend trópusi ruhával és két havi szabadsággal. Az új Jáva szigetéig hat héttel tart és személyenként több mint fél millió jugoszláv koronába kerül. A szigeten élő európaiak legnagyobb baja, hogy európai nők alig vannak a szigeten, de a hollandi kormány most nők letelepítését is programjába vette.

— **Hakoah-ATE bemutatkozó footballmérkőzés vasárnap délután 5 órai kezdettel az óvártéri sporttelepen.** Jegyek elővételben Bauernál.

— **Pászka-bejelentés.** Az Orth. Izr. Hitközség előjárósága ismételtén felhívja összes tagjait, hogy pászkaszükségetüket jelentsék be, mert liszthiány miatt csak a legkevesebb mennyiség lesz feladva és csak a megrendelők lesznek kiszolgálva.

— **Felhívás.** Az aradi borbély- és fodrászmesterek szövetsége ezúton felhívja az összes tagjait, hogy az 1-én életbe léptetett ár-szabály Szeiler Józsefnél átvehető. Az elnökség.

— **Halálozások.** Súlyos csapás érte Tasca Imre törvényszéki tisztviselőt és nejét gyermekük. Doina elhunytával. Temetése április hó 1-én, d. u. fél 4 órakor lesz az aradi felső temető-halottasházában.

Eberhardt János nyugalmazott városi tisztviselő folyó évi március hó 31-én délelőtt 9 órakor elhunyt. Temetése folyó évi április hó 2-án délelőtt 10 órakor lesz az aradmegyei kórház-halottasház csarnokából a felső temetőbe.

— **A magyar jóvátétel.** Budapest. A jóvátételi bizottság budapesti ülésén tegnap tárgyalta az antant legutóbbi jegyzékének végrehajtását. Az olasz, szerb és francia szakértők tanulmányozták a magyar jóvátétel kérdését. Ma a szakértők bejárták a budapesti vásárokat és a vágóhidat.

nia, Görögország, Csehország, Portugália és Brazília képviselői Boyden amerikai delegátusnál panaszt tettek amiatt, hogy a német hadisarcból a nagytant a kis államoknak összesen csak hét és fél százalékot akar juttatni. Ebből Jugoszlávia egyedül 5. százalékot kap, a többi államokra pedig összesen csak másfél százalék esnek. Az amerikai delegátus a panaszt eljuttatta Párisba, ahol nagyon megütköztek a kis államok ezen eljárásán. Amerika a kis államok delegátusainak megígérte, hogy követelésüket támogatni fogja.

— **Letartóztatott sziguranca-főnökök.** Bucaresti. Constanzából jelentik, hogy Gheorgiu dobrudzsai sziguranca-főnököt és Orusov volt sziguranca-főnököt letartóztatták, mert a választások idején visszaéléseket követtek el. (RTI).

— **Csanádmegye püspöki helynöke.** Szeged. Glattfelder Gyula timisoarai püspök tekintettel arra, hogy Csanádmegye is az ő körletébe tartozott és az jelenleg a magyar állam területén fekszik, a megye püspöki teendőinek ellátására Várnelyi József pápai prelátust bízta meg.

— **Bizalom a német kormányban.** Berlin. A birodalmi gyűlés 248 szavazattal 84 ellen bizalmat szavazott a kormánynak a jóvátételi követelésekkel szemben tanúsított magatartásáért.

— **Hamburger Kornel szabadság.** A vádlottak tegnap ülésén a csempészéssel vádolt Hamburger Kornelt szabadlábra helyezték.

— **Még egy cukorpanamis.** Bonyhádi Károly állásnélküli kereskedősegéd több cukorpanamát követelt el oly módon, hogy CFR rakárnoknak adja ki magát, akinek nagyszerű összeköttetései vannak. Így Erdős Pál kereskedőtől 2000 lejt, Kasztora Bélától pedig 355 lejt csalt ki. Jelenleg az ügyészség lakója.

— **A gáji templombotrány.** A gáji templombotrány okozói közül tegnap a büntető bíróság tárgyalása után az egyiket mint katonaszökevényt kiadták a katonai bíróságnak, a másik, aki fiatalkorú, a törvényszék előtt felel majd teretért.

— **Vasúti tolvaj.** Lengyel Lőrinc egy butorszövet szállítmányából az állomáson Mernék Demeter sok szövetet elloptott. A rendőrség beszállította az ügyészség fogházába.

— **Haladás előadás ma délután 6 órakor a Kulturpalotában.**

— **Unirea-AMTE footballmérkőzés apr. 2-án, vasárnap délután fél 5 órakor az AAC sporttelepen.** Előmérkőzés délután fél 8 órakor.

— **Hakoah Vasárnap tartja a nemrég megalakult Hakoah sportegyesület első bemutatkozó mérkőzését az ATE I. csapatával a Gloria-CFR. Óvár-terti sporttelepen.** A mérkőzést városszerte nagy érdeklődés előzi meg. Jegyelővétel Bauernél. Minerva-palota.

Ejszakai ülés.

Vihar a mandátumok igazolásánál.

BUCURESTI. A kamara tegnapi ülésén folytatták az igazolási vitát. Nagyobb vita nélkül igazolták a somkuti és besztercenaszódi mandátumokat. Ezután Bessarian képviselő akart beszélni, a többség azonban nem engedte szóhoz jutni. Mire olyan lármát tört ki, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Az ülés megnyitása után Vaitoiaru belügyminiszter rámutatott, hogy miért és hogyan rendelte el az urnák őrzését. Vaitoiaru beszédét az ellenzék heves közbekiáltással szakadatlanul zavarták. Utána az ölti mandátumok igazolására tértek át. Több hozzászólás után az itteni mandátumokat is igazolják.

Az elnök ekkor bejelentette, hogy éjszakai ülést fognak tartani. Az éjszakai ülést 9 óra 20 perckor nyitotta meg Orleanu elnök. Az ülésen igen kis számú képviselő volt jelen. Hozzászólás nélkül igazolták a kolozsi mandátumokat. Ezután a hunyadmegyei mandátumokra tértek át. Többen tiltakoztak a mandátumok igazolása ellen, de tiltakozásuk nem járt sikerrel. Majd a biharmegyei mandátumok igazolására került sor. Dr. Lázár Aurél tenkei képviselő ellene volt a mandátumok igazolásának, mert Biharmegyében az ellenzéki jelölteket kivétel nélkül visszatartották. Követelte, hogy semmisítsék meg az összes mandátumokat. — Hosszabb vita után elvetették Lázár Aurél indítványát és igazolták az összes biharmegyei mandátumokat.

A nyugatmagyarországi kérdés.

BÉCS. Az osztrák képviselőház csütörtök délutáni ülésén Schöber kancellár hosszabb beszédet mondott a nyugatmagyarországi kérdés ügyében. Bejelentette, hogy a határmegállapító bizottság március huszonnyolcadiki ülésén döntött a magyar kérés felett. Hálával kell tudomásul venniük, — mondotta a kancellár — a bizottság döntését, mert az azokat a magyar igényeket visszautasította, amelyek arra irányultak, hogy 97 ezer hektár területet 62 ezer lakossal visszacsatoljanak Magyarországhoz. A bizottság megengedte Magyarországnak, hogy három község dolgában a népszövetséghez fellebbezhessen. Közölte Schöber azt is, hogy már a nagykövetség tanácsa is meghozta a döntést, amely Ausztriára kedvező úgy, hogy a magyar fellebbezés sikertelennek mutatkozik. A nagykövetség tanácsa válaszában hangsúlyozza, hogy a határnak csekély helyi jellegű megváltoztatásába beleegyeznek. Végül Schöber kijelentette, hogyha a népszövetség Magyarország fellebbezését végleg elutasítja, akkor helyre fog állani Magyarország és Ausztria között a szomszédi jóviszony.

„Sándor Mátyás“ I. részének bemutatója az APOLLO-ban.

Vásárl képek.

Átkarílyen rosszul indult meg az aradi országos vásár, a nagyvásárok apró, mulatságos epizódjai és az ilyenkor elmaradhatatlan tolvajlások jellegzetessé tették. Mert hát ki tudna elképzelni nagyvásárt az „olcsójánosok“ nélkül, akik rekedték kiabálják magukat a túsán megakasztott asztalok előtt. Azután a zsebtolvajlások nélkül sem volna tökéletes az országos vásár. Ha ezek elmaradnak, akkor nem is igazi nagyvásár a nagyvásár. Az „olcsójános“ rikácsolva kiabál a főtéren:

— Megbukott egy nagy berlini áruhá? Mindent ingyen adok! Tessék kérem! Az egész 50 le! Drága? 30 le! 25 le! az egész csomó! Harminc darab tárgy.

Nagy tömeg állja körül a csodaembert aki ebben a nagy drágaságban harminc darab tárgyat 25 leért ad. Egy borotva, egy szappan, fogkefe, sütyővas, stb., összesen 30 darab 25 leért. És a hisztérius emberek vásárolják az olcsóságot. Csak amikor a kezükben van, látják, hogy a borotva vasból van, a szappan kellemetlen illatot terjeszt, a fogkeféből hull a szőr. A tömeg bámulja az „olcsójános“ olcsó árucikkeit és nevetve hallgatja tréfiát. Az áruval megakasztott asztal előtt a tömeg között egy kis maszatos képű rongyos ruhájú gyermek ólálkodik. Felette hangosan rikolt az „olcsójános“. A tömeg az „olcsójánosra“ bámul, ez pedig a tömeget figyeli. A maszatos képű gyermek kihasználja a kedvező alkalmat, nagy ruhával — fölfelénézve, mintha ő is áhítattal hallgatná az olcsóságok dicséretét — megmarkol egy ollót, amely az asztal szélén fekszik és zsebre akarja vágni. Azonban baj történik. Az olló oda volt kötözve egy spárgával, amellyel a kis tolvaj lerántott egy egész csomó tárgyat. A körülállók odafigyelnek. Az „olcsójános“ felugrik és egy hatalmas pofozzal mezbecsélt a gyerek ügyetlenségét. Azután mintha mi sem történt volna, kiabál tovább:

— Megbukott egy berlini áruhá?

Az ócskapiacon két cigányasszony összelopkodott vagy 17 darab külöfélé tárgyat. A Maros-parton osztzkodni akartak. Egy rendőr észrevette őket. A cigányasszonyok a lopott tárgyakat bedobták a Marosba. Menekülni akartak, de a rendőr elfogta őket. Kiderült, hogy az egyik Kovács Mária, a másik Mohács Mária és mindkető régi ismerős a rendőrségen. A lövésáron Kalamács Mihály állásnéküli meszarossegéd két lovat akart lopni. Epesten Sándor detektív meglátta az éppen menekülni akaró lótolvajt és elfogta. Rajz Jenőné a nagy tolongásban kezében tartotta retiküljét, amelyben 200 le 35 dinár és 5 francia frank volt. Valaki kirántotta kezéből és a tömegben eltűnt. Rajzné feljelentést tett a rendőrségen.

— A bécsi tavaszi mintavásár sikertelen volt. A vasárnap bezárt bécsi tavaszi mintavásár összforgalmát — a bécsi lapok egybehangzó jelentése szerint — 120 millió korona volt, az ősz mintavásár alapján remélt 400 millió helyett. A sikertelenség legfőbb oka a túlságos termelési költségek, a rejtlenes állami és városi adók és nem utolsósorban a márka zuhanása következtében beállott német konkurrenca.

Tüntetés Károly exkirály mellett.

(A magyar legitimisták gyűlése.)

BUDAPEST. A Friedrich- és Andrássy-pártok a Haller-frakcióval ma közös ülést tartottak. A mikor Szmracsányi György kezdett beszélni, a teremben valaki búzbombát dobott el. Szmracsányi ennek dacára zavartalanul tovább beszélt. Javaslattal terjesztett a gyűlés elé, amelyben a gyűlés résztvevői mély aggodalommal tekintenek a fogságban szülődő királyi pár sorsa elé. A javaslat szerint lépéseket fognak tenni, hogy a király felgyógyulásáért könyörgő istentiszteleteket tartanak. Haller István a választójogi rendeletről és a drágaságról beszélt. Amikor Rakovszky István lépett az emelvényre, „élien a király miniszterelnöke“ kiáltással fogadták. Rakovszky beszédében a többiek közű a következőket mondotta:

— Károly többet jelent Magyarországra nézve elődeimél azért, mert Nagymagyarország utolsó királyja és az ezeréves Magyarország élő szimbóluma. Szé-

mélye élő tiltakozás Magyarországot megkisebbitéséért. Amikor Tihanyban lemondásra akarták bírni, kijelentette, hogy nem mondhat le, mert megesküdött arra, hogy Magyarország integritását megőrzi. Ő Magyarország megkoronázott királyja és utána bárki jöjjön, az csak a megmaradt 13 megyének lenne a királyja. Az állam az elmúlt három évre csak 5 milliót adott a királynak, holott negyven millió van felvéve a költ ségvetésbe.

Ezután még kifejtette, hogy a gyűlés tiltakozik a Budaörsnél és a Tihanyban történtek miatt. Friedrich István beszédében a kor mányt támadta, mely szerinte csak olyan keresztényekkel akar együttthaladni, akik a kereszténységet nem támogatják. A gyűlés végén elénekelték a himnusz, majd a gyűlés résztvevői a Miatyánkot mondták el a királyért. A gyűlés Károly életével szorított szét.

Apró históriák.

Mégis elcsorélt. Késő este beállt egy utas egy aradi szálló portájához:

— Szobát kérek!

— Nincs.

— Nem kérdem az árát, uram, nem nézem a felvését, mindegy nekem utcai vagy udvari, kicsi vagy nagy, csak meghuzni szeretném magamat, egy-két órát aludni, hogy hajnalban tovább utazhassak.

— Sajnálom. Nincs szoba.

Hosszas tárgyalás, bő borra való meghozza a mentő gondolatot:

— Szoba nincs, de egy ágy akadhat. Egy kétágyas szobában alszik egy pap, akinek nincs kifogása ellene, ha a másik ágyat kiadjuk. De csendben kell ott lenni, sötétben lefeküdni, nehogy felzavarjunk.

Az utas boldogan vonul be a szobába. Meghagyja, hogy reggel ötkor keltsék fel, de halkán, nehogy zavarják a tisztelendő urat, a vigyázzanak, nehogy eltévesszék az ágyat. A ruháját is takarítsák ki addig. Majd odatartozza a tisztelendő uré mellé.

— Tehát reggel ötkor. És csendesen és óvatosan.

Egy-kettőre levetkőzik, lefekszik és már alszik is. Reggel ötkor kopognak. Az utas kinyitja az ágyából, magára kapja az ágya elé kényszerített ruhákat, a hóna alá csapja a táskáját, s már rohan is lefelé a lépcsőn. Egy fordulónál nagy tükröt veti vissza a képét:

— Hallatlan! Az a szivány szolgál mégis csak a szegény papot kellette fel helyettem!

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

felel.

LEGUJABB.

Az exkirály állapota javult.

Budapest. Gróf Andrássy Gyula ma táviratot kapott az exkirály környezetétől, hogy az exkirály állapotában örvendetes javulás állott be, a tüdőgyulladás nem terjed tovább és öntudata tiszta. Zita állandóan az exkirály betegágyánál tartózkodik, őt is nagyon megviselte az exkirály betegsége.

Közgazdaság.

A valutaárc.

Aradi valutaárak (Március 31.) Dollár 140, márká 0.48, sokol 2.60, dinár 1.80, magyar korona 0.18, budapesti kifizetés 6.10 bécsi kifizetés 52, berlini kifizetés 46.5, francia frank 13, prágai kifizetés 2.65.

Zürichi nyitás. (Március 31.) Berlin 161, Newyork 515, Milano 2627, Prága 955, Budapest 58, Zágráb 157, Bucaresti — Varsó 13, Bécs 6.75, lebelyegzett osztrák korona 7.

Budapesti nyitás. (Március 31.) Napoleon d'Or — dollár 879, márká 285, osztrák korona 11.5, rubel —, leu 625, sokol 1650, dinár 1031, lengyel márká —.

Zürichi zárlat. (Március 31.) Berlin 169, Newyork 515, Milano 2642, Prága 960, Budapest 59, Bucaresti — Varsó 13, Bécs 6.75, lebelyegzett osztrák korona 7.

Budapesti zárlat. (Március 31.) Napoleon d'Or — dollár 864, márká 287, osztrák korona 11.5, rubel —, leu 615, sokol 1640, dinár 1025, lengyel márká —.

A halálkóli Lenin.

(Oroszországnak szüksége van a polgári államokra.)

LONDON. Moszkvából táviratozzák, hogy Lenin kezelőorvosai megállapították, hogy betegsége akut paralizis progresszív.

BERLIN. Az összes lapok hozzák a Newyork Herald moszkvai munkatársának Leninnel a napokban folytatott beszélgetését, amelynek folyamán a nagybeteg Lenin kinyilatkoztatta, hogy hacsak testi összeomlása meg nem akadályozza, föltétlenül elmegy Genuába, ahol nem politikai, hanem gazdasági ügyeket akar szövé tenni. Oroszországnak szüksége van a polgári államokkal való kereskedelmi összeköttetésre, viszont a polgári államok is rászorulnak Oroszországra, mely nélkül Európa gazdaságilag nem tud talpra állani. Azután rendkívül szeretné látni Lloyd Georget, aki bebizonyította, hogy reális politikus és akivel a megegyezés lehetséges volna. Persze csak gazdasági tekintetben, mivel a politikai megértés Oroszország és a polgári államok között kizárt dolog. Oroszország nem fogja tűrni, hogy Genuában legyőzött államként kezeljék s ha az antant azt megkísérelné, örültséget követne el.

BUCURESTIBE

utazik futárunk vasárnap este, utlevelok láttatkozását közliamert, pontosan az intézk.

„KELET“ hirlapiroda.

Vezérképviselő Románia részére
NEUMANN I., SATU-MARE
Levegőtőlóbank udvar

Aradi Nyomda Világos rólakészítve Aradi Nyomda Világos

Cenzurat.

Melléklet az „Aradi Közlöny” április 2-iki számához

Károly exkirály meghalt.

Lapunk kinyomatása után a késő éjjeli órákban kapjuk a következő táviratot:

Bécs. A Reuter-ügynökség jelenti a Neueste Wiener Nachrichtennek, hogy Károly exkirály ma délután 5 órakor Funchallban meghalt. Ugyanezt a táviratot kapták az összes prágai lapok is.